

העברת כספי הסילוקין לרשות הפלסטינית תוך קיזוז תשלומי הרשות למחבלים הכלואים והמשוחררים: תמונת מצב

9 בדצמבר 2020

עיקרי תמונת המצב

ב-2 בדצמבר 2020 הודיעו נציגי הרשות הפלסטינית, כי **ממשלת ישראל העבירה לידי הרשות את כל כספי הסילוקין בסך 3,768 מיליארד ₪**. סכום זה, לדברי שר האוצר הפלסטיני, יאפשר למשרדו להפחית את הגירעון המוניטרי לסך 850 מיליון דולר בשנת 2020 **ולצמצם את הנזקים הרבים שנגרמו לכלכלה הפלסטינית במהלך מגיפת הקורונה**. מרבית הכספים שקיבלה הרשות יועברו לתשלומי משכורות וחובות לעובדיה ולתשלום חובות לשירותים וסחורות מהמגזר הפרטי (מרביתם לבתי חולים פרטיים ולחברות תרופות).

על פי פרסומים בתקשורת הישראלית והפלסטינית **תקזז ישראל מכספי הסילוקין שהועברו לרשות כ-600 מיליון ₪** כנגד הכספים שמשלמת הרשות למחבלים האסירים, למחבלים המשוחררים ולמשפחות השחיידיים. **קיזוז זה יתבצע בפריסה של 12 תשלומים במהלך שנת 2021, קרי- 50 מיליון ₪ בכל חודש**.

קיזוז הכספים זכה לגינויים בקרב אישים ברשות בצד הצהרות הפומביות על המחויבות לאסירים. במקביל מתקיימת עבודת מחשב מלווה בהכנות מנהליות בדבר **מציאת דרכים עוקפות להעברת התשלומים למחבלים**, תוך התגברות על ההתנגדות הישראלית (והסתייגות מצד ארה"ב). בשלב זה ניתן להצביע על **שני כיווני פעולה מרכזיים**:

♦ **גיוס המחבלים המשוחררים, מקבלי המשכורות, למשרדי הרשות ולמנגנוני הביטחון הפלסטיניים**. נמסר כי מחבלים משוחררים כבר החלו למלא טפסים על מנת להצטרף לשורות הרשות. עוד נמסר, כי חלקם "יוצאו לגמלאות", מותנה ברצונם, בגילם, במצבם הרפואי ובהשכלתם. זוהי, להערכתנו, "הצטרפות" פיקטיבית משום שלמחבלים רבים אין את הכישורים הנדרשים ולרשות אין צורך אמיתי ב"ניפוח" מנגנוניה. זאת ועוד, בקרב המחבלים המשוחררים יש כאלו המשתייכים לחמאס, לג'האד האסלאמי בפלסטין ולארגוני טרור נוספים העונים את אבו מאזן והרשות הפלסטינית וניתן להניח כי הרשות הפלסטינית לא תקבל אותם לשורותיה.

♦ **הבנק הלאומי הפלסטיני המוקם ע"י הרשות הפלסטינית ממשיך בהכנות לקראת פתיחתו**. לאחרונה נמסר, כי בנק זה צפוי להתחיל לפעול בינואר 2021 בהון של 100 מיליון דולרים. דרך בנק זה ישולמו המשכורות למחבלים האסירים ולבני משפחותיהם והוא ינהל את חשבונות המחבלים האסירים. פתיחתו, לדעת הרשות, **תמנע נזקים מהבנקים הפועלים ביהודה ושומרון** ותגן עליהם מפני נקיטת הליכים משפטיים ע"י ישראל.

העברת כספי הסילוקין¹

◀ ב-17 בנובמבר 2020 הודיעה הרשות הפלסטינית, כי קשריה עם ישראל ישובו למתכונתם הקודמת, לאחר נתק (אף כי לא מוחלט) של קרוב לחצי שנה. השבת הקשרים סללה בפני הרשות את הדרך למשיכת כספי הסילוקין שבידי ישראל ובכך להקל על קשייה הכלכליים, שהחמירו בשל משבר הקורונה.

◀ ב-2 בדצמבר 2020, כשבועיים לאחר ההודעה, הודיע **חסין אלשיח', יו"ר הרשות לעניינים אזרחיים**, כי ממשלת ישראל העבירה את כל כספי הסילוקין לחשבון הרשות הפלסטינית בסך 3.768 מיליארד ₪ (דף הפייסבוק של חסין אלשיח', 2 בדצמבר 2020). סוכנות הידיעות הפלסטינית ופא פרסמה את הידיעה של חסין אלשיח' בדבר העברת מלוא כספי הסילוקין מישראל לידי הרשות הפלסטינית (ופא, 2 בדצמבר 2020).

מימין: פוסט של חסין אלשיח' בו הוא מודיע כי ממשלת ישראל העבירה את כל כספי הסילוקין לחשבון הרשות הפלסטינית (דף הפייסבוק של חסין אלשיח', 2 בדצמבר 2020). משמאל: צילום מסך של אתר ופא אודות הודעת חסין אלשיח' (ופא, 2 בדצמבר 2020)

◀ בתקשורת הישראלית דווח, כי ממשלת ישראל החליטה לקזז מכספי הסילוקין סכום של כ-600 מיליון ש"ח, כנגד המשכורות ששילמה הרשות הפלסטינית למחבלים האסירים, למחבלים משוחררים ולמשפחות שהידיים בשנת 2019. בדיווח נאמר, כי הקיזוז לא יתבצע בפעימה אחת אלא בפריסה של 12 חודשים קדימה, קרי, 50 מיליון ש"ח קיזוז בכל חודש (תאגיד כאן, 29 בנובמבר 2020).

◀ שר האוצר הפלסטיני, שכרי בשארה, מסר, כי העברת כספי הסילוקין תאפשר למשרד האוצר לצמצם את הגרעון המוניטרי בסוף שנת 2020 ל-850 מיליון דולר בלבד. לדבריו, גרעון זה נמצא בטווח הנורמלי לאחר שהיה צפוי להגיע לכ-1.56 מיליארד דולר. הוא הוסיף, כי השבת כספי הסילוקין צמצמה את הנזקים הרבים שנגרמו לכלכלה הלאומית הפלסטינית במהלך מגפת קורונה. שר האוצר הדגיש, כי סכום כסף נוסף בסביבות המאה מיליון ₪, יועבר מהצד הישראלי בעקבות התחשבות נוספת, שתתקיים בין הצדדים (ופא, אלחיאת אלג'דידה, 3 בדצמבר 2020). יצוין כי סכום זה של 99 מיליון ₪ הועבר ב-6 בדצמבר מישראל לידי הרשות הפלסטינית.

¹ בהמשך לפרסום מרכז המידע מה-26 בנובמבר 2020: "הרשות הפלסטינית מחפשת דרכים יצירתיות להמשיך להעביר תשלומים למחבלים אסירים ולבני משפחות של שהידיים תוך עקיפת ההתנגדות הישראלית".

אשר האוצר בשארה, ציין, כי בתיאום עם ראש הממשלה הפלסטיני, מחמד אשתיה, הוא החליט לחלק את רוב כספי הסילוקין שהתקבלו כדלקמן מישראל למטרות הבאות (ופא, אלחיאית אלג'דידה, 3 בדצמבר 2020):

- ◆ 850 מיליון ₪ למשכורת נובמבר של עובדי הרשות הפלסטינית.
- ◆ 1.2 מיליארד ₪ לתשלום כמחצית מהחובות לעובדים בתקופה שבין מאי לאוקטובר 2020 (החובות נאמדים בכ-2.2 מיליארד ₪).
- ◆ 600 מיליון ₪ יועברו לספקי שירותים וסחורות מהמגזר הפרטי. מרבית הכסף יועבר לבתי חולים פרטיים ולחברות התרופות.
- ◆ 450 מיליון ₪ ישמשו להחזרת הלוואות שנלקחו מהבנקים.

סוגיית קיזוז הכספים ע"י ישראל

ב-17 בפברואר 2019 אישר הקבינט המדיני ביטחוני ליישם את חוק הקפאת כספי הטרור² ולקזז סכום של למעלה מחצי מיליארד ₪ מהכספים המועברים לרשות. בתגובה הצהיר אבו מאזן, ראש הרשות הפלסטינית, כי הרשות מוותרת על הכספים המועברים אליה מישראל ושב והדגיש את מחויבות הרשות להעביר את התשלומים לאסירים ולבני משפחות השחידים. על פי פרסומים בתקשורת הישראלית קיזוז ישראל מכספי הסילוקין שהוחזרו לאחרונה לרשות (2 בדצמבר 2020) סכום של כ-600 מיליון ₪, בפריסה של 50 מיליון ₪ מידי חודש במהלך שנת 2021.

א בכירים במנגנוני הרשות הפלסטינית ובפתח גינו בחריפות את כוונת ישראל לקזז 600 מיליון ₪ מכספי הסילוקין והצביעו על הצעות שהרשות מגבשת בעניין זה. להלן עיקרי הדברים:

- ◆ קדרי אבו בכר, יו"ר הרשות לענייני אסירים ומשחררים, גינה בראיון לאלג'זירה את כוונת ישראל לקזז 600 מיליון ₪ מכספי הסילוקין וכינה אותה "פיראטיות". הוא הדגיש, כי ההנהגה הפלסטינית לא תיכנע ללחצים, לסחטנות ולא תפקיר את האסירים. לדבריו, ההחלטה על שילוב האסירים במנגנוני הרשות "משרתת את האסירים ומבטל את הטענות הישראליות". הוא ציין, כי האסיר הינו "לוחם חופש ולא עבריון, ואם ישראל מעלה טיעונים של טרור כדי לגנוב את הכסף שלנו, הרי שעתה האסירים יקבלו את משכורתיהם כעובדים במגזר הציבורי" (אלג'זירה.נט, 1 בדצמבר 2020).

² חוק שאושר בכנסת ב-2 ביולי 2018 ומטרתו להביא להפחתת פעילות טרור ולבטל את התמריץ הכלכלי לפעילות טרור, באמצעות קביעת הוראות לעניין הקפאה של כספים ששילמה הרשות הפלסטינית בזיקה לטרור, מתוך הכספים שמעבירה ממשלת ישראל לרשות הפלסטינית בהתאם להוראות חוקי היישום (אתר כנסת ישראל).

**קדרי אבו בכר, ראש הרשות לענייני אסירים ומשחררים
(ערוץ וטן ביוטיוב, 22 בנובמבר 2020)**

◆ באותה כתבה באלג'זירה, שבה רואיין אבו בכר, נאמר, כי **הרשות מחויבת לתשלום משכורות חודשיות הנאמדות בכ-50 מיליון שקל לכ-7,300 אסירים משוחררים** (קרי, משכורת ממוצעת של כ-6,850 ש"ח לכל אסיר משוחרר). **בנוסף לכך משולמים 400 ש"ח "דמי קנטינה" לכל אחד מ-5,000 האסירים השוהים בבתי הכלא בישראל** [קרי, סכום של 2,000,000 ש"ח מידי חודש].

سياسة اقتصاد ثقافة رياضة فن تكنولوجيا علوم تراث ميدان البرامج المزيد

يلفص من مدرهم، ويمحو فصيتهم .

لكن اللواء قذري أبو بكر رئيس هيئة شؤون الأسرى والمحررين في السلطة أكد -للجزيرة نت- أن قرار الدمج "يخدم الأسرى ويسقط الذرائع الإسرائيلية".

وقال "الأسير هو مقاتل من أجل الحرية، وليس مجرماً. وإذا كانت إسرائيل تتذرع بالإرهاب للسطو على أموالنا، فإن الأسرى سيتلقون رواتبهم كموظفين أسوة بغيرهم".

وندد أبو بكر بالقرار الإسرائيلي القاضي باقتطاع جزء من أموال المقاصة، واعتبرها "فرصة" مؤكداً أن "القيادة الفلسطينية لن تخضع للضغوط والابتزاز ولن تتخلى عن الأسرى، وملتزمة بواجباتها حيالهم".

وتلتزم السلطة بدفع رواتب شهرية تقدر بـ 50 مليون شيكل، لنحو 7300 أسير محرر، إضافة إلى صرف 400 شيكل تعرف باسم "الكانتينا" لكل أسير من بين 5 آلاف يقبعون في سجون الاحتلال.

צילום של חלק מכתבת אלג'זירה נט המפרט את תשלומי הרשות למחבלים משוחררים ולמחבלים בבתי הכלא בישראל (אלג'זירה נט, 1 בדצמבר 2020)

◆ **יו"ר מועדון האסיר הפלסטיני, קדורה פארס**, אמר, כי קיזוז כספי האסירים מכספי הסילוקין הוא "שוד לאור יום" מצד "הכנופיות השולטות בישראל". לדבריו, אין המדובר בקיזוז כיוון שהכסף הזה הוא של הפלסטינים ולא של ישראל. פארס הוסיף כי צעד ישראלי זה הוא אחד ההיבטים של "התוקפנות" נגד הפלסטינים בכלל, ולא רק נגד האסירים (gaza post, 5 בדצמבר 2020).

קדורה פארס, יו"ר מועדון האסיר הפלסטיני
(דף הפייסבוק של מועדון האסיר הפלסטיני, 15 ביולי 2020)

◆ **קדרי אבו בכר** דחה את הדיווחים כי הרשות הפלסטינית הפסיקה את הקצבאות לאסירים, והדגיש כי זכויות האסירים נשמרות, ולא ניתן לוותר עליהן בתוקף החלטה של אבו מאזן. הוא הוסיף כי הרשות ניסתה לחפש נוסחה משפטית חלופית לעקוף את ההחלטה הישראלית להילחם בבנקים המשלמים את משכורות האסירים ומשפחותיהם, לכן הוסכם על הקמת בנק ממשלתי, שיתחיל לפעול בשבועות הקרובים בהון של 100 מיליון דולר. בנק זה ישמש כדואר ממשלתי שדרכו תשולמנה הקצבאות לאסירים ללא אפליה (ערבי פוסט, 3 בדצמבר 2020). **קדרי אבו בכר**, הוסיף, כי אנשיו ישובו עם הוועדה העוסקת בהקמת בנק לאומי לניהול כספי האסירים. לדבריו, הוועדה הודיעה להם, כי **הבנק יחל לפעול מתחילת ינואר 2021 והוא ישלם את משכורות האסירים ויבצע את כל ההליכים הבנקאיים הנוגעים להם** (סבק24, 7 בדצמבר 2020).

◆ **עבאס זכי, חבר הוועד המרכזי של פתח**, הגיב על ההחלטה הישראלית לקזז 600 מיליון ש"ח מכספי הסילוקין. הוא ציין, שהרשות הפלסטינית תמשיך לתבוע כספים אלה בין אם באמצעות משא ומתן ובין אם באמצעות הפעלת לחצים באמצעות ידידי הפלסטינים על מנת להניא את ישראל מהחלטת הקיזוז. הוא הוסיף, כי אם ישראל תתעקש על עמדתה, **תיקח הרשות על עצמה את כל האחריות ותשלם את הקצבאות החודשיות לאסירים בשיטות שונות**, באמצעות הוועדות של מחנות הפליטים או באמצעות הבנק הממשלתי העומד להתחיל לפעול בתקופה הקרובה.

צירוף המחבלים המשוחררים למשרדי הרשות ומנגנוני הביטחון הפלסטיניים

בעקבות קיזוז המשכורות המשולמות למחבלים מכספי הסילוקין ממשיכה הרשות לבחון "פתרונות יצרתיים" כיצד ניתן לעקוף קושי זה. ערוץ מרכזי הנבחן עתה ע"י הרשות הינו **שילוב של המחבלים המשוחררים, ולו גם באופן פיקטיבי, במנגנונים האזרחיים והביטחוניים של הרשות, והגדרת התשלומים שלהם כ"משכורות" המשולמות ע"י מנגנוני הרשות**. ביומון הערבי אלשרק אללאוסט דווח (7 בדצמבר 2020), כי אסירים משוחררים מקבלי המשכורות **כבר החלו למלא טפסים במטרה להצטרף למשרדים, לרשויות ולמנגנונים של הרשות**. מטרת מהלך זה, בראיית הרשות, הינו לשים קץ למחלוקת שבין הרשות לבין ישראל והממשל האמריקאי בנושא משכורות המחבלים המשוחררים.

The image shows a document from the State of Palestine, Commission of Detainees & Ex-detainees Affairs. It contains several forms and tables, including a header with the organization's name in Arabic and English, and various sections for data entry and administrative use.

שאלון מטעם הרשות לענייני אסירים [ואסירים] משוחררים אותו נדרשו האסירים המשוחררים למלא. השאלון כולל פרטים אישיים, משך המאסר, בחירות עדיפות ביחס למקום העבודה והעדפה בין עבודה בסקטור הצבאי לאזרחי (אתר Ultra Palestine, 19 בנובמבר 2020)

«**היועץ לענייני הסברה ברשות לענייני אסירים, חסן עבד רבה**, התייחס לעניין זה בריאיון לאלשרק אלאאוסט (7 בדצמבר 2020). לדבריו: "האסירים החלו למלא טפסים הכוללים נתונים אישיים, השכלה ומצבם הבריאותי, בתהליך שעשוי להיות ארוך **על מנת לקלוט אותם במוסדות הרשות. הם יועסקו** [במוסדות הרשות] **וחלקם יוצאו לגמלאות** [כלומר, תשלום להם פנסיה פיקטיבית ע"י מוסדות הרשות]. **הדבר תלוי ברצון, בהשכלה, במצב הבריאותי ובגיל של האסירים המשוחררים**". מטרת המהלך היא לשמוט את הקרקע מתחת הישראלים, שמשמשים במשכורות אלה כדי להאשים את הרשות בתמיכה ב"טרור", טענה שהממשל האמריקני השתכנע לגביה. עבד רבה הוסיף: "הרעיון אינו חדש. האיחוד האירופי תמך ומימן תוכניות קודמות לשיקום אסירים משוחררים כדי להעסיק אותם, ורבים מהם אכן הועסקו".

«**בכתבה באלשרק אלאאוסט נאמר, כי על פי הדיווחים, ישנם כ-7,400 אסירים משוחררים ששהו יותר מ-5 שנים בבתי הכלא בישראל, אשר מקבלים משכורות מהרשות החל מ-2,000 ₪ לחודש** (לפי הוותק בכלא). כמו כן ישנם כ-5,000 אסירים בבתי הכלא בישראל, המקבלים משכורות על פי שנות המאסר שלהם. אסירים אלה מקבלים מהרשות משכורות החל מ-4,000 ₪ לחודש. מי שריצה או מרצה יותר מ-20 שנים בכלא משכורתו נעה בין 8,000 ל-12,000 ₪ בחודש. **על ידי הפיכת האסירים לעובדי הרשות, השכר שלהם יקבל תוקף רשמי, ותינתן "לגיטימציה" לכך אל מול הקהילה הבינלאומית, או אלה שאימצו את עמדת ישראל** (אלשרק אלאאוסט, 7 בדצמבר 2020).